

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

๑.๓ บริบทชุมชน

- แผนที่แสดงอาณาเขตตำบล
- ประวัติความเป็นมาของชุมชน
- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลไผ่ล้อม

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

พระราชบัญญัตินี้บัญญัติขึ้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูปและการตลาด ส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนเกษตรกรรมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง และมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐด้านการปฏิบัติตามนโยบายเกษตรกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาภาคเกษตรกรรมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

คำนิยามศัพท์

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยการเสนอแนะของสภาเกษตรกรแห่งชาติ

“เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

“องค์กรเกษตรกร” หมายความว่า กลุ่มเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

“สภาเกษตรกรจังหวัด” หมายความว่า สภาเกษตรกรกรุงเทพมหานครด้วย

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

“สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด” หมายความว่า สำนักงานสภาเกษตรกรกรุงเทพมหานคร ด้วย

“หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัด” หมายความว่า หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกร

กรุงเทพมหานครด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาเกษตรกรแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร และสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวเนื่องกับการดำเนินการตามบทเฉพาะกาลให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอำนาจออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนี้ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

กรอบแนวคิดการพัฒนาการเกษตร

จากการรวบรวมข้อมูลและการระดมความคิดเห็นเกษตรกรในการจัดทำแผนงานพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ระดับอำเภอ แล้วประมวลเป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด จากนั้นรวบรวมข้อเสนอจากคณะกรรมการประจำสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้ข้อมูลปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาภาคการเกษตร ตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมฉบับแรก (พ.ศ.๒๕๕๙ – พ.ศ.๒๕๖๔) โดยมีกรอบแนวคิดมุ่งการพัฒนาตามข้อเสนอของเกษตรกร ดังนี้

๑) สร้างโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินทำกิน การปรับปรุงฟื้นฟูคุณภาพดิน มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเครื่องจักรอุปกรณ์ในการดำเนินธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพการเกษตรให้ประสบผล

๒) พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรวมทั้งการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยพัฒนาความรู้เกษตรกรรายคน ให้ได้รับข้อมูลที่เพียงพอประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการจัดการฟาร์มให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ยกระดับรายได้นอกจากนั้น สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยรวมตัวในรูปกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สร้างความเข้มแข็งให้บริการธุรกิจแก่เกษตรกรสมาชิก ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายจากกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเป็นเครือข่ายระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อดำเนินธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมแปรรูป เกิดประโยชน์แก่สมาชิก ทั้งนี้ ต้องพัฒนาศักยภาพของผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรด้านการจัดการธุรกิจ ร่วมดำเนินกิจกรรมกับกลุ่ม/องค์กร อย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป โดยแบ่งการสร้าง ความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๒.๑ การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการใช้ข้อมูลร่วมวางแผนพัฒนาพื้นที่ โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมสำรวจข้อมูลฐานทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ทำอยู่เดิมในพื้นที่ เพื่อประมวลผลอย่างง่ายชี้แจงแก่ที่ประชุมเกษตรกร เพื่อทราบศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร ก่อนร่วมกันตัดสินใจกำหนดกิจกรรมการเกษตรที่ประสงค์ดำเนินการร่วมกัน โดยยึดแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น มิติดิน มิติน้ำ มิติเกษตรกรรมและมิติการรวมกลุ่ม เป็นต้น

๒.๒ การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้า

บนพื้นฐานหลักคิดว่าเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรชนิดเดียวกัน จะเข้าใจปัญหาการผลิต การดูแลรักษา การแปรรูป และการตลาดสินค้าชนิดนั้นๆ ดีกว่าผู้อื่น เพื่อมารวมกลุ่มกันสามารถนึกกำลังในการคิดวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาการผลิตได้อย่างครบวงจร จึงเสนอแนวทางการรวมกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้า (สินค้าชนิดเดียวกัน) ภายในอำเภอ แล้วจึงเลือกผู้แทนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในอำเภอเดียวกัน ขึ้นเป็นคณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้านั้น ๆ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ

๓) สร้างโอกาสด้านการตลาดผลผลิตของเกษตรกร โดยสนับสนุนการจัดตั้งตลาดกลางเกษตรกรประจำตำบลเชื่อมโยงตลาดกลางเกษตรกรในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ตลอดจนสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีศักยภาพส่งออกสินค้าเกษตรไปต่างประเทศ รวมทั้งจัดตั้งบริษัทการส่งออกสินค้าเกษตรและศูนย์กระจายสินค้าส่งออกไปต่างประเทศที่เป็นของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร และบริหารโดยเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อขยายช่องทางการตลาดของเกษตรกร ตลอดจนตั้งกองทุนประกัน ความเสี่ยงผลผลิตและราคาด้วย

๔) การมีส่วนร่วมของเกษตรกร การพัฒนาภาคการเกษตรที่ผ่านมา ภาครัฐมีหน้าที่หลักในการส่งเสริม หนุนนำ วางแผน ดำเนินการ และติดตามผล ซึ่งบางโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและ

ศักยภาพพื้นที่ จึงเสนอแนวคิดให้เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งรู้เข้าใจปัญหาและสภาพพื้นที่ดี เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและร่วมติดตามผล โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูล เข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกษตร มีส่วนร่วมเสนอแนวทาง/โครงการพัฒนาแก้ไขปัญหา ซึ่งการให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ นี้ จะทำให้การพัฒนาและแก้ไขปัญหาตรงตามความต้องการของเกษตรกร

๕) การสร้างความร่วมมือของภาคีภาคส่วนต่างๆ สนับสนุนเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่มีความต้องการพื้นฐานในการประกอบอาชีพการเกษตร ตั้งแต่ที่ดินทำกินปัจจัยการผลิต เงินทุน องค์ความรู้การผลิต การแปรรูปและการตลาด ในขณะที่เมื่อมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ต้องดำเนินการบริหารจัดการองค์กรที่เข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ รวมซื้อ แปรรูป และรวมขายเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรสมาชิก ซึ่งการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งการประกอบอาชีพของตัวเกษตรกรเอง ต้องการภาคีร่วมสนับสนุนหลายด้าน เช่น หน่วยงาน/องค์กร ที่สนับสนุนด้านองค์ความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ สนับสนุนด้านเงินทุน เครื่องจักรกลการเกษตร และการตลาด เป็นต้น

๖) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและมุ่งสู่เกษตรอุตสาหกรรม การผลิตทางการเกษตรที่ผ่านมาเกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรจำหน่ายในรูปวัตถุดิบทางการเกษตรเป็นหลัก ในขณะที่ปลายปี ๒๕๕๘ จะมีการรวมกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สินค้าเกษตรบางชนิดไทยได้เปรียบด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า แต่สินค้าเกษตรบางชนิดไม่สามารถแข่งขันได้ด้านต้นทุนการผลิต ผลผลิตต่อหน่วย และคุณภาพสินค้า ดังนั้นไทยควรจะต้องปรับเปลี่ยนจากการผลิต เพื่อขายในรูปวัตถุดิบเป็นการแปรรูปเพิ่มมูลค่าในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรมที่เกษตรกรมีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการ นอกจากนั้นควรมุ่งพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้ได้มาตรฐาน เช่น GAP ,Q ,GMP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคใส่ใจการบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น

๗) การพัฒนาการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำการผลิตที่ผ่านมามุ่งการผลิตสินค้าเกษตรเชิงเดี่ยว ดำเนินการผลิตเพื่อขายสร้างรายได้เป็นหลัก ก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทรัพยากรการผลิต เช่น คุณภาพดินและคุณภาพน้ำเพื่อการเกษตรเสื่อมโทรม ใช้สารเคมีเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตมากเกินไปจนเป็น ต้นทุนการผลิตสูง ขายได้ไม่คุ้มต้นทุน เกิดภาระหนี้สิน โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ควรมุ่งเน้นให้เกษตรกรตระหนัก เห็นความสำคัญของการทำการเกษตรในรูปแบบรักษาสสมดุลของทรัพยากรการเกษตร มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เช่น รูปแบบเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม วนเกษตรและเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

๘) การออกกฎหมาย ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบเพื่อประกอบอาชีพเกษตรได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีบางเรื่องดำเนินการด้วยการสนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ แต่หลายประเด็นต้องปรับโครงสร้างด้านกฎหมาย ด้วยการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนบางประเด็นต้องออกกฎหมายใหม่ให้เอื้อต่อเกษตรกร เช่น พ.ร.บ.การจัดสวัสดิการเกษตรกร,พ.ร.บ. สถาบันพัฒนาเกษตรกรมายั่งยืน พ.ร.บ. การส่งเสริมคุ้มครองและพัฒนาระบบเกษตรแบบพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ร.บ. สิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร และการจัดตั้งธนาคารที่ดิน เป็นต้น

๙) การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรายจน จากข้อมูลการเพาะปลูกปี ๒๕๕๔/๕๕ มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด จำนวน ๕.๙๑ ล้านครัวเรือน ในจำนวนนี้มีครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจน มีรายได้น้อย เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล จึงควรได้รับการพัฒนา ยกระดับรายได้ สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถ “อยู่รอด” พันความยากจน มีอาหารกิน “พอเพียง” โดยใช้หนี้หมด ชีวิตสบายขึ้น สุดท้าย “ยั่งยืน” มีเงินออม พัฒนาตัวเองด้วยลำแข้ง มีภูมิคุ้มกันคุกคามจากภายนอก

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีทางการเกษตร งานวิจัยและพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ จะเห็นว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ตั้งงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาไว้ประมาณ ร้อยละ ๕-๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ แต่งบการวิจัยของประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการเกษตรมีต่ำกว่าร้อยละ ๐.๕ ซึ่งถือว่าน้อยมาก ดังนั้น ภาครัฐสมควรให้ความสำคัญจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยมุ่งการวิจัยและพัฒนาตามความต้องการในพื้นที่ ให้เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร มีส่วนร่วมปฏิบัติเรียนรู้จากงานวิจัยควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้การบูรณาการหน่วยงานจัดตั้งสถาบันวิจัยด้านการเกษตรเป็นรายภาค เพื่อเน้นวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเฉพาะเรื่องหรือแต่ละชนิดตามสภาพภูมิสังคม โดยวิจัยเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่เทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การตลาด อีกทั้งควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยผ่านสื่อ IT ไปยังหมู่บ้าน/ตำบล ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย ตลอดจนควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้เครื่องมือสื่อสาร เทคโนโลยีด้านการเกษตร ทันสมัยให้เกษตรกรนำไปใช้ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดทิศทางแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) วิสัยทัศน์

“ องค์กรเกษตรกรเครือข่ายเข้มแข็ง โครงสร้างพื้นฐานและการจัดการทั่วถึง เกษตรกรพึ่งพาตนเองได้ ”

พันธกิจ

๑. สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินธุรกิจให้บริการตามความต้องการของสมาชิก รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกรที่เข้มแข็ง
๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรที่ยากจน/ยุวเกษตรกร มีความสามารถในการจัดการฟาร์มโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ส่งเสริมให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง ปรับปรุงบำรุงดิน และสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างทั่วถึง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๔. ส่งเสริมการวิจัยและการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตร ภูมิปัญญาตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม
๕. สร้างกลไกและผลักดันให้เกิดแหล่งตลาดสินค้าเกษตรในภูมิภาค เชื่อมโยงตลาดระดับจังหวัด อำเภอ โดยมุ่งสร้างศักยภาพด้านการจำหน่ายในประเทศและการส่งออก รวมทั้งเกษตรอุตสาหกรรม
๖. ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบในการเพิ่มสิทธิให้เกษตรกรได้รับสวัสดิการเกษตรกรโอกาสเข้าถึงและคุ้มครองสิทธิในที่ดินทำกิน ได้รับข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้ด้านการเกษตรเพื่อประกอบการตัดสินใจ และเกษตรกรในระบบเกษตรพันธะสัญญาได้รับความเป็นธรรม

- วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรสามารถพัฒนาดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินธุรกิจอเนกประสงค์ เช่น ธุรกิจสินเชื่อ รวมซื้อ แปรรูป รวมขาย และกิจกรรมแนะนำงานฟาร์ม ให้บริการตามความต้องการของสมาชิก
๒. เกษตรกรยากจนที่มีรายได้อยู่ได้เส้นความจน มีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ

๓. มีทรัพยากรการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพดินได้รับการปรับปรุงบำรุงเหมาะสมแก่การเกษตร ตลอดจนมีโอกาสเข้าถึงเครื่องจักร อุปกรณ์แปรรูป
๔. เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต รวมทั้งมีการขยายปริมาณแปรรูป และเกษตรอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า
๕. เพิ่มสิทธิให้เกษตรกรได้รับสวัสดิการเกษตรกร โอกาสเข้าถึงและคุ้มครองสิทธิที่ดินทำกิน รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งการมีกองทุนรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร

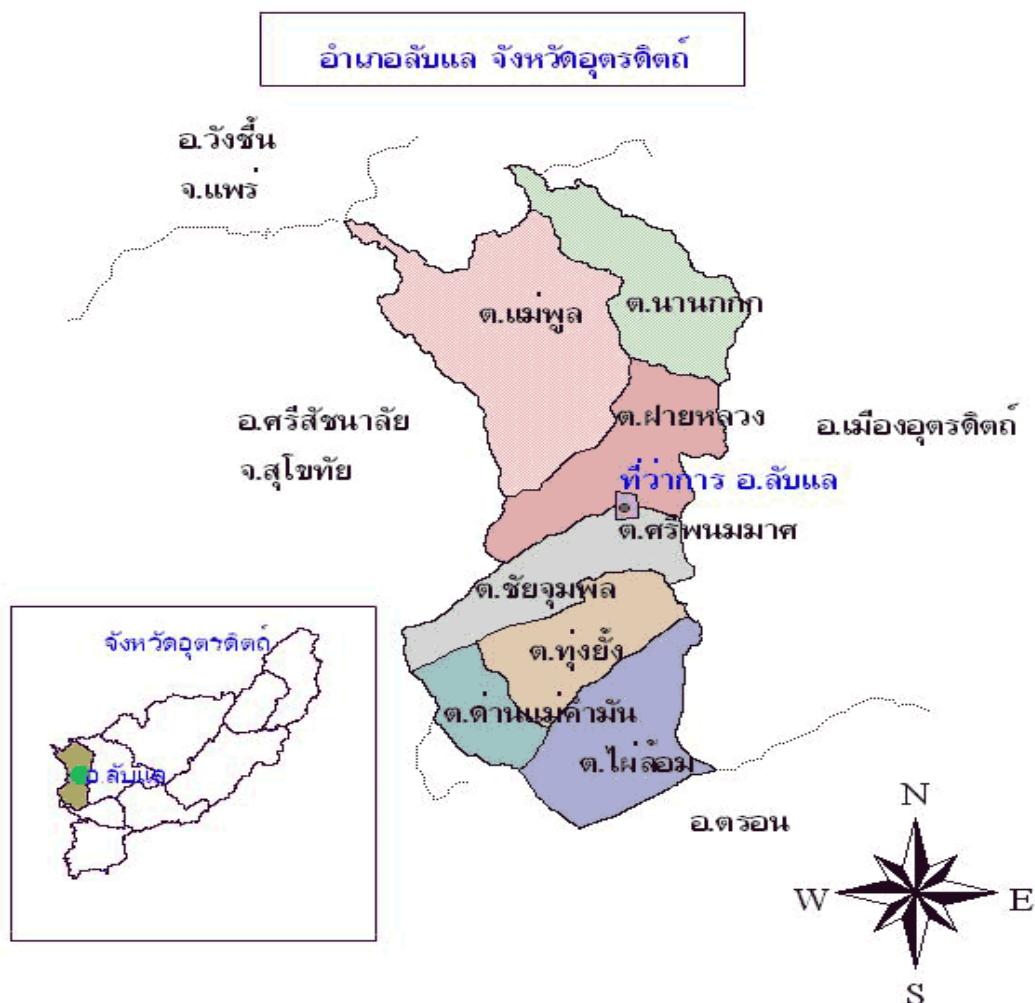
เป้าหมาย เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สามารถเพิ่มกิจกรรม/ปริมาณธุรกิจให้บริการสมาชิกได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณธุรกิจเดิม
๒. จำนวนเกษตรกรที่มีรายได้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และสัดส่วนช่องว่างระหว่างเกษตรกรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดเทียบกับเกษตรกรกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดลดลง
๓. พื้นที่เกษตรที่รับน้ำจากชลประทานมีไม่ต่ำกว่า ๖๐ ล้านไร่ หรือเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันร้อยละ ๒๐ เพิ่มเป็นร้อยละ ๔๐ นอกจากนั้นมีการเสริมแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจากระบบน้ำใต้ดิน และสระน้ำในไร่นา รวมทั้งพื้นที่ดินได้รับการปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะสมทำการเกษตร
๔. ร้อยละ ๗๐ ของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการลดต้นทุนการผลิตเพิ่มผลผลิตพัฒนาคุณภาพผลผลิต และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
๕. ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่ถูกต้อง รวดเร็วครอบคลุมเพื่อประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนมีโอกาสได้รับสวัสดิการเกษตรกร การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ดิน และได้รับผลตอบแทนจากการขายผลผลิตที่เป็นธรรม

๑.๓ บริบทชุมชน

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอลับแล

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอลับแล ห่างจากที่ว่าการอำเภอลับแล ประมาณ ๒๑ กิโลเมตร

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอเด่นชัย (จังหวัดแพร่)
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอเมืองอุดรธานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอตรอน และอำเภอศรีสขนาสัย (จังหวัดสุโขทัย)
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอศรีสขนาสัย (จังหวัดสุโขทัย)

๒. ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ มีลักษณะพื้นที่ราบลุ่มทางตอนใต้ ค่อนข้างชันทางตอนกลางและเป็นภูเขาทางตอนเหนือและทางตะวันตก มีพื้นที่ราบประมาณ ๑๑๗ ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ภูเขาประมาณ ๓๐๖ ตารางกิโลเมตร ไม่มีลำน้ำสายใหญ่ไหลผ่าน แต่มีลำน้ำที่เกิดจากเทือกเขาน้อยใหญ่ทางตอนเหนือ เช่น คลองแม่พ่อง หนองพระแล หนองนาเกลือ บึงมาย คลองพระเสด็จ

๓. ภูมิอากาศ

ลักษณะทางภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี ๓ ฤดู

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม – เดือนมิถุนายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม – เดือนตุลาคม
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน – เดือนกุมภาพันธ์

๔. แหล่งน้ำธรรมชาติ / ชลประทาน

๑. บึงมายเป็นบึงขนาดใหญ่มีพื้นที่ประมาณ ๓,๖๐๐ ไร่ ซึ่งปัจจุบันทางกรมชลประทานได้ทำการพัฒนาบึงโดยการขุดลอกบึงในส่วนที่ตื้นเขิน เพื่อให้รับน้ำได้เพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้เกิดประโยชน์จากน้ำของบึงมาย

๒. แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ , ลำห้วย	จำนวน ๑๔ สาย
- บึง , หนอง และอื่น ๆ	จำนวน ๑๑ สาย

๕. สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ชาวเมืองลับแลดั้งเดิม มีภาษาถิ่นแบบสำเนียงสุโขทัยโบราณ คือในชุมชนรอบพระบรมธาตุทุ่งยั้ง ตำบลทุ่งยั้ง ตำบลไผ่ล้อม ซึ่งเป็นเมืองโบราณที่ปรากฏหลักฐานในสมัยสุโขทัย และชุมชนเดิมในพื้นที่ตั้งตัวอำเภอลับแล ก่อนที่จะถูกทิ้งร้าง ปรากฏหลักฐานศิลาจารึกการสถาปนาพระธาตุเจดีย์พิหารในสมัยพระยาสิทธิไทย สันนิษฐานว่าแถบที่ตั้งเมืองลับแลทั้งหมด เป็นชุมชนที่ใช้ภาษาถิ่นแบบสำเนียงสุโขทัยโบราณมาก่อนนับ ๗๐๐ ปี ก่อนที่จะมีการอพยพชาวไทยวนจากอาณาจักรโยนกนาคนครเชียงแสนมาในสมัยหลัง ซึ่งปัจจุบันชาวไทยวนในอำเภอลับแลส่วนใหญ่อยู่ในเขตตอนเหนือของอำเภอ และที่ตั้งตัวอำเภอ ส่วนเขตทางใต้ของอำเภอลับแล ยังคงเป็นชุมชนภาษาถิ่นแบบสำเนียงสุโขทัยโบราณอยู่ ดังนั้นชาวลับแลจึงมีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมทั้ง ๒ วัฒนธรรม คือชุมชนภาษาถิ่นแบบสำเนียงสุโขทัยโบราณ และชุมชนภาษาถิ่นล้านนา มีภาษาพูด ภาษาเขียน การแต่งกาย อาหารการกิน เป็นแบบล้านนา ที่มีใช้อยู่ในแถบล้านนาตะวันออก เช่น แพร่ น่าน เชียงราย และพะเยา เป็นต้น

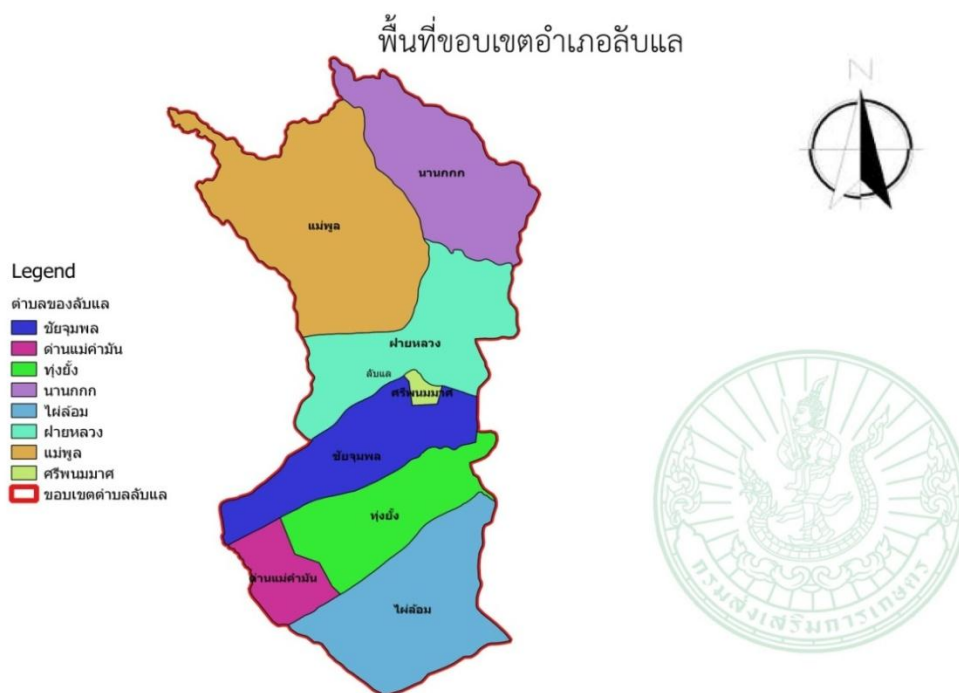
ขนบธรรมเนียมประเพณี

- งานสลากกัณฑ์ประจำปี
- งานรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในวันสงกรานต์
- ประเพณีงานวันลอยกระทงของอำเภอลับแล

สิ่งสาธารณะประโยชน์

๑. โรงเรียนมัธยมศึกษา	๕	แห่ง	
๒. โรงเรียนประถมศึกษา	๑๒	แห่ง	
๓. วัด	๑๙	แห่ง	
๔. สำนักสงฆ์	๒	แห่ง	
๕. ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล	๗	แห่ง	
๖. ที่ทำการเทศบาลตำบล	๓	แห่ง	
๗. ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน	๑	แห่ง	
๘. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	๗	แห่ง	
๙. ประปาหมู่บ้าน	๒๘	แห่ง	
๑๐. ตู้โทรศัพท์สาธารณะ	๔๗	แห่ง	
๑๑. สถานีอนามัย	๔	แห่ง	

๒. ข้อมูลด้านพื้นที่

๒.๑ ขอบเขตการปกครองอำเภอลับแลแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น ๘ ตำบล ๕๗ หมู่บ้าน

ได้แก่	๑. ศรีพนมมาศ - หมู่บ้าน	๕.ชัยชุมพล	๑๑ หมู่บ้าน
	๒. แม่พูล ๑๑ หมู่บ้าน	๖.ไผ่ล้อม	๗ หมู่บ้าน
	๓. นานกกก ๕ หมู่บ้าน	๗.ทุ่งยั้ง	๑๐ หมู่บ้าน
	๔. ฝายหลวง ๑๑ หมู่บ้าน	๘.ด่านแม่คำมัน	๘ หมู่บ้าน

๒.๒ พื้นที่ชลประทาน/แหล่งน้ำ

บึงมายเป็นบึงขนาดใหญ่มีพื้นที่ประมาณ ๓,๖๐๐ไร่ ซึ่งปัจจุบันทางกรมชลประทานได้ทำการพัฒนาบึงโดยการขุดลอกบึงในส่วนที่ตื้นเขิน เพื่อให้รับน้ำได้เพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้เกิดประโยชน์จากน้ำของบึงมาย

พื้นที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกข้าว อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

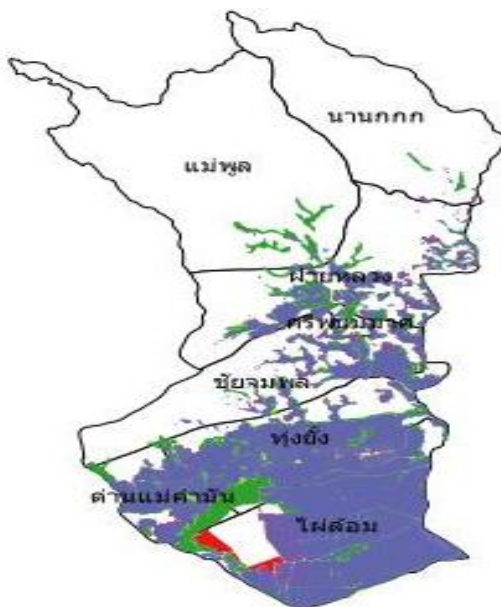
๑. ชั้นความเหมาะสมสูง (S ๑) มีพื้นที่เพาะปลูก ๖๕,๐๖๓ ไร่ คิดเป็น ๗๗.๔๖ %
๒. ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S ๒)มีพื้นที่เพาะปลูก ๔,๕๓๘ไร่ คิดเป็น ๕.๔๐ %
๓. ชั้นความเหมาะสมน้อย (S ๓)มีพื้นที่เพาะปลูก ๒,๕๕๑ ไร่ คิดเป็น ๓.๐๔%
๔. ไม่เหมาะสม(N)มีพื้นที่เพาะปลูก ๑๑,๘๔๗ ไร่ คิดเป็น ๑๔.๑๐ %

พื้นที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๑. ชั้นความเหมาะสมสูง (S ๑) มีพื้นที่เพาะปลูก ๘๓ ไร่ คิดเป็น ๓๒.๕๕ %
๒. ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S ๒) มีพื้นที่เพาะปลูก - ไร่ คิดเป็น - %
๓. ชั้นความเหมาะสมน้อย (S ๓) มีพื้นที่เพาะปลูก ๑๗๒ ไร่ คิดเป็น ๖๗.๔๕ %
๔. ไม่เหมาะสม (N) มีพื้นที่เพาะปลูก - ไร่ คิดเป็น- %

พื้นที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับการปลูกอ้อย อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๑. ชั้นความเหมาะสมสูง (S ๑) มีพื้นที่เพาะปลูก - ไร่ คิดเป็น - %
๒. ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S ๒) มีพื้นที่เพาะปลูก ๖๒๒ ไร่ คิดเป็น ๔๕.๕๓ %
๓. ชั้นความเหมาะสมน้อย (S ๓) มีพื้นที่เพาะปลูก ๗๓๔ ไร่ คิดเป็น ๕๓.๗๓ %
๔. ไม่เหมาะสม (N) มีพื้นที่เพาะปลูก ๑๐ ไร่ คิดเป็น ๐.๗๓ %

๓. ข้อมูลด้านสินค้าเกษตร

๓.๑ ข้อมูลการผลิต (Supply)

๓.๑.๑ พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ

พื้นที่การเกษตรของอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ สามารถแบ่งโซนการทำการเกษตรได้ดังนี้

- โซนทางตอนกลางลงไปถึงตอนใต้ของอำเภอลับแลจะทำการเพาะปลูกข้าวจะอยู่ ซึ่งเป็นที่ราบลุ่ม การปลูกข้าวส่วนใหญ่จะทำเฉพาะนาปี ในบริเวณตำบลฝายหลวง ชัยจุมพล หุ่นยั้ง ตานแม่คำมัน อาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ บ่อบาดาล และทำทั้งนาปีและนาปรังได้แก่ตำบลไผ่ล้อมโดยใช้แหล่งน้ำจากระบบชลประทานและสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

- โซนทางตอนกลางของอำเภอลับแล จะมีการปลูกหอมแดงและหอมแบ่ง บริเวณตำบลชัยจุมพลและฝายหลวง ซึ่งส่วนใหญ่จะทำการเพาะปลูกหลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีแล้ว

- โซนทางตอนเหนือของอำเภอลับแล เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำสวนผลไม้ซึ่งได้แก่ ทุเรียน ลองกอง ลำไย มังคุด มะยงชิด ได้แก่ตำบลฝายหลวง แม่พูล นานกกก

อำเภอลับแลมีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจ

๑. พื้นที่ทำนา	จำนวน ๘๗,๘๐๗ ไร่
๒. พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	จำนวน ๒,๘๒๐ ไร่
๓. พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	จำนวน ๑๐๔ ไร่
๔. พื้นที่ปลูกอ้อย	จำนวน ๕๙๑ ไร่

๕. พื้นที่ปลูกหอมแบ่ง	จำนวน ๔,๕๕๕ ไร่
๖. พื้นที่ปลูกหอมแดง	จำนวน ๕๑๙.๕๐ ไร่
๗. พื้นที่ปลูกทุเรียน	จำนวน ๒๓,๓๔๓ ไร่
๘. พื้นที่ปลูกลองกอง	จำนวน ๒๑,๘๗๘ ไร่
๙. พื้นที่ปลูกกลางสาด	จำนวน ๕,๘๘๓ ไร่

๓.๑.๒ สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิต

- สภาพการทำนา พื้นที่การทำนาเป็นพื้นที่ราบ และที่ราบลุ่ม มีพื้นที่กระจายอยู่ในพื้นที่ เกษตรกรทำนาแบบนาหว่านส่วนใหญ่ปลูกข้าวเจ้าไม่วาส่ง เช่น ข้าวพันธุ์สุพรรณบุรีพิษณุโลก ๖๐-๒ ,ปทุมธานี ๑,ชัยนาท ๑ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตต่อไร่สูง และเป็นที่ต้องการของโรงสี และท้องตลาดเกษตรกรอาศัยน้ำจากบ่อบาดาลของเกษตรกร

- การใช้ปุ๋ย มีการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ และ ๔๖-๐-๐ มาก แต่การใช้ของเกษตรกรยังไม่ถูกสูตร และระยะเวลาในการเจริญเติบโตของข้าว มีเกษตรกรบางส่วนใช้ปุ๋ยชีวภาพทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี เนื่องจากปุ๋ยเคมี มีราคาแพง และผลผลิตข้าวได้ผลตอบแทนต่อไร่สูง และมีคุณภาพ

- การใช้สารเคมี ยังมีการใช้สารเคมีเป็นจำนวนมาก และใช้ปริมาณที่สูง การใช้ยังไม่ถูกต้อง และเหมาะสม

การปลูกพืชไร่/พืชผัก/ไม้ผล

๑. พืชไร่/พืชผัก มีพื้นที่ปลูกพืชไร่,พืชผัก ผักที่ปลูกส่วนใหญ่ คือ หอมแดง หอมแบ่ง ถั่วเหลือง ผักบุ้ง เป็นการปลูกพืชหมุนเวียนกันไปในพื้นที่เดิม

- การใส่ปุ๋ย เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีเป็นส่วนใหญ่ โดยใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ มีเพียงบางส่วนที่ใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

- การใช้สารเคมี เกษตรกรมีการใช้สารเคมีจำนวนมากในพื้นที่ปลูกผัก โดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อม และสารพิษตกค้างในผลผลิต

๒. ไม้ผล - ไม้ยืนต้น ไม้ยืนต้นประมาณ ส่วนใหญ่เป็นการปลูกบนพื้นที่สูงตำบลแม่พูลตำบลนากกก ตำบลฝายหลวง

- การใช้ปุ๋ย เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ และสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ในการปรับปรุงคุณภาพให้มียีสหวาน มีเกษตรกรบางรายใช้ปุ๋ยชีวภาพ ในการลดต้นทุนการผลิตแทนการใช้ปุ๋ยเคมี และการใช้สารเคมี

๓.๑.๓ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอลับแล : การผลิตพืชปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ ภาคเหนือ

ชนิดพืช	๒๕๕๔	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	เฉลี่ย
ข้าวนาปี	๔,๑๘๑.๗๒	๔,๕๕๗.๑๔	๔,๘๒๕.๒๔	๔,๙๖๒.๒๖	๔,๙๕๕.๔๖	๔,๖๙๖.๓๖
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓,๙๒๕.๒๑	๔,๒๖๙.๕๙	๔,๕๓๕.๓๖	๔,๘๓๔.๐๐	๔,๘๗๐.๗๐	๔,๔๘๖.๙๗
มันสำปะหลัง	๕,๑๐๗.๘๑	๕,๙๑๐.๗๓	๖,๑๑๙.๑๔	๖,๔๕๔.๑๗	๖,๖๘๖.๐๘	๖,๐๕๕.๕๙
อ้อยโรงงาน	๘,๐๙๙.๔๙	๘,๗๕๑.๓๒	๙,๕๕๐.๖๕	๑๐,๖๒๙.๖๙	๙,๙๖๘.๑๐	๙,๓๙๙.๘๕

ที่มา :ศูนย์สารสนเทศการเกษตรสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรโทร.๐-๒๙๔๐-๖๔๑๗ Email:cai-info๔@oac.go.th
 ๓.๑.๔ ปริมาณผลผลิต

ชื่อพืช	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย กก./ไร่
พื้นที่ปลูกข้าวนาปี	๖๑,๘๘๕.๐๐	๖๐๐
พื้นที่ปลูกข้าวโพด	๔๘๔.๐๐	๕๐๐
พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง	๖๓.๐๐	๕,๐๐๐

๓.๒ ข้อมูลการตลาด (Demand)

๓.๒.๑ จุดรับซื้อผลผลิต

จุดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอำเภอล้าแล						
ที่	ชื่อจุดรับซื้อ	ที่อยู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ชนิดพืชที่รับซื้อ
๑	สหกรณ์การเกษตรเมืองล้าแล(ต.ลึงต่ำ)	ม.๗	ทุ่งยั้ง	ล้าแล	อุดรดิตถ์	ข้าว
๒	สหกรณ์การเกษตรเมืองล้าแล	ม.๑๓	ฝายหลวง	ล้าแล	อุดรดิตถ์	ข้าว

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา

๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ

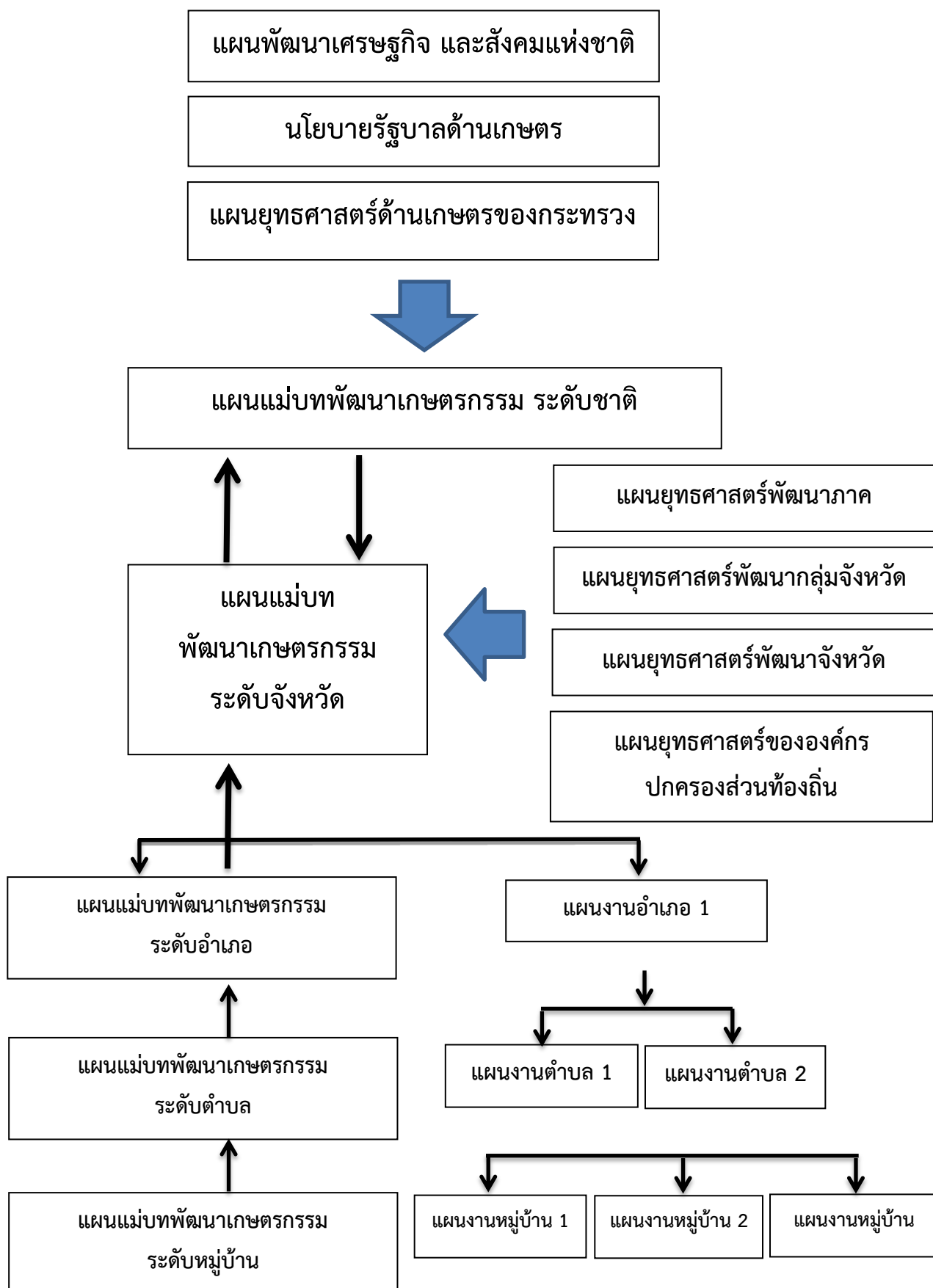
๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (SWOT Analysis) ของตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล

บทที่ ๒ การเคราะห์สภาพปัญหา

๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

- การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (SWOT Analysis) จังหวัดอุดรธานี

จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีเขื่อนสิริกิติ์เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำคัญของประเทศโดยมีแม่น้ำน่านเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัด
๒. เป็นแหล่งปลูกผลไม้และมีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลายตลอดปี
๓. มีจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ที่เป็นประตูเชื่อมการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน
๔. มีพื้นที่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์มีคุณค่าทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
๕. มีสถานีรถไฟและมีศูนย์ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลรถไฟที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ
๖. มีแหล่งแร่เหล็กน้ำพี้ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. ระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทางการเกษตร
๒. เกษตรกรใช้สารเคมีมากทำให้ดินเสื่อมสภาพ
๓. ขาดตลาดกลางพืชผลทางการเกษตรที่ครบวงจร
๔. โครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณสุขบุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบน้ำประปายังไม่ครอบคลุมไม่ทั่วถึง และชำรุดทรุดโทรม
๕. การท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างครบวงจรและเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียง
๖. การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเกษตรยังมีน้อย
๗. มีบางพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัย และอาจเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่ม

โอกาส (Opportunities)

๑. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้จังหวัดมีงบประมาณแก้ไขปัญหาได้มากขึ้น
๒. นโยบายในการส่งเสริมการค้าชายแดน และการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน
๓. การพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) (แม่สอด-ภูคู้) และระเบียงเศรษฐกิจจากเชียงใหม่-ภูคู้ (บ้านโคก) -เวียงจันทน์
๔. เป็นจุดเชื่อมภาคเหนือตอนบนกับภาคเหนือตอนล่างและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ใกล้และสะดวกมาก
๕. การพัฒนารถไฟทางคู่ของรัฐบาลผ่านจังหวัดอุดรธานี
๖. รัฐบาลมีนโยบาย Zoning พื้นที่เกษตร ทำให้เกิดความชัดเจนในการพัฒนาเศรษฐกิจ

ภัยคุกคาม (Threats)

๑. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์ได้แน่นอน
๒. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและความสามารถในการแข่งขันลดลง
๓. ระบบการใช้ชีวิตแบบบริโภคนิยมการรับข้อมูลผ่านสื่อต่างๆมีผลต่อค่านิยมและพฤติกรรมทางโดยเฉพาะเยาวชน
๔. การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ และระดับภูมิภาคมีเพิ่มมากขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกมากมาย

๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(SWOT Analysis) ของตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีคลองชลประทานผ่านพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๔ สาย และมีคลองส่งน้ำธรรมชาติ จำนวน ๑๗ สาย ซึ่งเป็นต้นทุนทางการเกษตรที่สำคัญ
๒. มีบึงมายเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
๓. ตำบลไผ่ล้อมเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวเป็นหลัก มีผลผลิตตลอดปี
๔. มีแหล่งเรียนรู้พัฒนาอาชีพจากกลุ่มอาชีพหลากหลาย
๕. ที่ตั้งของตำบลอยู่ใกล้ชุมชนเมือง มีความสะดวกในการขนส่งพืชผลผลิต เพื่อการค้าขาย
๖. มีแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมในพื้นที่
๗. มีพื้นที่หมู่บ้าน ชุมชน และศูนย์การเรียนรู้ที่มีความเข้มแข็ง
๘. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นศูนย์พัฒนาสุขภาพตำบลที่เข้มแข็ง
๙. มีถนนเชื่อมโยงเดินทางลัดไปต่างอำเภอ ต่างจังหวัด ที่ค่อนข้างสะดวก
๑๐. มีวัดโพธิ์ทอง วัดดงสระแก้ว เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของประชาชน ในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การจัดงานประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. เกษตรกรยังขาดการวางแผนการผลิต ผลผลิตขาดคุณภาพ จะออกพร้อมกัน ทำให้ราคาตกต่ำ
๒. ระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทางการเกษตร
๑. การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรกลุ่ม OTOP กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพต่างๆ ไม่เข้มแข็ง ขาดความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน
๒. เกษตรกรทำการเกษตรแบบไม่พึ่งพากันต่างคนต่างทำ
๔. มีคลองส่งน้ำธรรมชาติเป็นคลองขนาดเล็กไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งได้
๕. แหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น บึงมายหนองน้ำขนาดใหญ่ตื้นเขิน เก็บน้ำได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ
๖. เกษตรกรใช้สารเคมีมาก ทำให้ดินเสื่อมสภาพขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
๗. เกษตรกรไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ ไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของท้องถิ่นและของภาครัฐ

โอกาส (Opportunity)

๑. ตำบลไผ่ล้อมมีบึงมายเป็นบึงเก็บน้ำขนาดใหญ่ กำลังพัฒนาเป็นแหล่งกักเก็บน้ำเป็นต้นทุนทางการเกษตรที่สำคัญ และเป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรสำคัญในจังหวัด
๒. หน่วยงานส่วนท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด มีนโยบายการพัฒนาผลิตผลทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลดีต่อโอกาสทางการค้า เชื่อมโยงการผลิต และการค้าขาย
๓. ตำบลไผ่ล้อมอยู่ใกล้ชุมชนใหญ่ติดเขตอำเภอเมือง ซึ่งสะดวกต่อการขนส่งสินค้าไปยังแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรของจังหวัด
๔. รัฐบาลมีนโยบาย Zoning พื้นที่การเกษตร ทำให้เกิดความชัดเจนในการพัฒนาการเกษตร
๕. ตำบลไผ่ล้อม มีโรงสีข้าว และอยู่ใกล้ตำบลแม่พลู ตำบลนาบก อำเภอเดียวกันซึ่งมีตลาดกลางผลไม้ที่เป็นที่รู้จักของจังหวัดอุตรดิตถ์

ภัยคุกคาม (Threats)

๑. การแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดภัยธรรมชาติ ที่ไม่สามารถควบคุมได้
๒. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและความสามารถในการแข่งขันลดลง
๓. เกษตรกรได้สามารถกำหนดราคาขายได้เอง ทำให้พ่อค้ากดราคา

ปัญหาของชุมชนเป็นข้อมูลจากประชาคมด้านคน/เกษตรกร (แต่ละชนิดสินค้า/ชนิดพืช)

- ด้านกายภาพ

๑. ตำบลไผ่ล้อมมีสภาพดินเป็นชุดดินที่เหมาะสมสำหรับการทำนาในเขตตำบลแม่คำมัน ตำบลทุ่งยั้ง ตำบลไผ่ล้อม ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ในพื้นที่ลุ่มมาก ๆ จะมีปัญหาเรื่องการระบายน้ำ ซึ่งทำให้เกิดน้ำท่วมในฤดูฝน และสภาพดินอีกส่วนหนึ่งของอำเภอ ได้แก่สภาพดินในพื้นที่สูง เหมาะสำหรับปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ได้แก่ ตำบลแม่พูล ตำบลนานกกก ตำบลฝายหลวง
๒. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร มีระบบคลองส่งน้ำเข้าไม่ถึงถึงในพื้นที่การเกษตรคลองชำรุดน้ำไม่เพียงพอในพื้นที่การเกษตรในฤดูแล้ง บ่อบาดาลตื้นเขิน
๓. น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตร ไม่มีคลอง หรือระบบการระบายน้ำที่ดีในฤดูฝน

-ด้านชีวภาพ

- ปัญหาการระบาดของศัตรูพืช เกษตรกรมีระบบการผลิตพืชที่ไม่เหมาะสม โรคระบาดในสัตว์ปีก
- ปัญหาการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีสูงในพื้นที่
- ปัญหาสารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร

- ด้านเศรษฐกิจ

- ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- ปัญหาต้นทุนการผลิต
- ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี
- ปัญหาภาวะหนี้สินของเกษตรกรสูง

-ด้านสังคม

- ปัญหาด้านการรวมกลุ่มและการบริหารงานกลุ่มยังไม่เข้มแข็งพอ
- ปัญหาการขาดเทคโนโลยีในการผลิตพืช สัตว์
- ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ
- ภูมิปัญญาชาวบ้านยังไม่ได้การพัฒนาเท่าที่ควร
- ค่านิยมของเยาวชนเกษตรกรหันไปหาอาชีพอื่น

การลำดับความสำคัญของปัญหา

๑. ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง
๒. การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี
๓. ราคาผลผลิตทางการเกษตรต่ำ
๔. โรคแมลงศัตรูพืชระบาด

๕. น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตร
๖. สารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร
๗. ขาดเทคโนโลยีในการผลิตพืช สัตว์ และประมง
๘. สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ
๙. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๑๐. น้ำเพื่อการเกษตร

สภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์

ได้ยัดแนวทางในการพัฒนาการเกษตร ตาม พ.ร.บ.สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ หมวดที่ ๕ มาตรา ๔๑ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเชื่อมโยงกับแผนแม่บทระดับจังหวัดต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) การรวมกลุ่ม (การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริม และการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)
- ๒) ดินทำกิน (การส่งเสริม การพัฒนาการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมและการแก้ไขปัญหาดินและที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองอย่างทั่วถึง)
- ๓) ด้านราคาผลผลิต (การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด)
- ๔) ด้านชลประทาน (การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม)
- ๕) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (การอนุรักษ์ ป่าไม้และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการเกษตร)
- ๖) ด้านการศึกษาวิจัย (การค้นคว้า วิจัยและพัฒนาภูมิปัญญา พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม)
- ๗) ด้านแหล่งเงินทุน(การเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร)
- ๘) ด้านสิทธิเกษตรกร (การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มประสิทธิภาพและบทบาทของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการทำกินและการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบการเกษตร)
- ๙) ด้านเครือข่ายองค์กรเกษตรกร(การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดและการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน)
- ๑๐) ด้านการถ่ายทอดความรู้ (การสนับสนุน ส่งเสริมให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกร และยุวเกษตรกร)
- ๑๑) ด้านการบริหารจัดการกองทุนอย่างครบวงจร (การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดการซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล : ปัญหาหลัก ๕ เรื่องของตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๑	ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร การไม่ได้รับความเป็นธรรม	๑) รัฐดูแลเกษตรกรด้านคุณภาพชีวิตไม่เท่าเทียมกัน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย	๑) ให้รัฐจัดสวัสดิการให้เท่าเทียมกับอาชีพอื่น	๑) ให้ภาครัฐมีนโยบายในด้านสวัสดิการ รักษาสุขภาพให้เท่าเทียมกัน
๒.	ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - หนี้สินในระบบ - หนี้สินนอกระบบ	๑) สถาบันการเงินกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูง เช่น ธ.ก.ส./สหกรณ์/กองทุนฯ และธนาคารต่างๆ ของรัฐ ๒) ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ทำให้มีรายได้น้อย แต่รายจ่ายเพิ่มขึ้น ๓) นโยบายภาครัฐ ช่วยเหลือเกษตรกรไม่ต่อเนื่อง	๑) ให้ ธ.ก.ส./สหกรณ์/กองทุนฯ มีนโยบายลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ๒) ให้ธนาคารมีโครงการปล่อยสินเชื่อแบบปลอดดอกเบี้ยอย่างน้อย ๓ ปี ๓) ให้สถาบันการเงินมีโครงการลดดอกเบี้ยค่าปรับให้แก่เกษตรกร ๔) เกษตรกรต้องการพักชำระหนี้ ๒ - ๕ ปี	๑) ให้รัฐมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว อย่างต่อเนื่อง เช่น การประกันราคา/ ประกันรายได้
๓.	ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ซ่อมแซมแหล่งน้ำเดิม - พัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ก่อสร้างใหม่	๑) ประตูปิด-เปิด คลอง ๒ ที่ตั้งอยู่ในหมู่บ้านที่ ๒ ชำรุดทรุดโทรม จำนวน ๒ จุด ๒) ประตูปิด-เปิด คลอง ๔ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๕ ชำรุดทรุดโทรม จำนวน ๑ จุด	- ให้สภาฯ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอ โครงการขอรับงบประมาณสนับสนุนซ่อมแซมให้ อยู่ในสภาพใช้งานได้	
๔.	ปัญหาที่ดินทำกิน	ไม่มี		

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๕.	ปัญหาราคาสินค้าเกษตร - ชนิดพืช : ข้าว	๑) ปีการผลิตข้าว ๒๕๕๙/๖๐ เกษตรกรจำหน่ายข้าวได้ราคาถูก ๒) ผู้ประกอบการรวบรวมสินค้าเป็นเครือข่ายกันรวมตัวกันกดราคารับซื้อทำให้เกษตรกรเกิดความเสียเปรียบ ๓) ผู้รวบรวมในพื้นที่กีดกัน พ่อค้าต่างจังหวัด ๔) ผู้ประกอบการมีการโก่งไม่ชำระเงินแก่เกษตรกร มีการรับซื้อแบบสินเชื่อเสี่ยงแก่การถูกฉ้อโกง ๕) เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง ๖) ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดอุดรดิตถ์ ไม่รับซื้อผลผลิตข้าวจากเกษตรกรโดยตรง ยังคงซื้อผ่านนายหน้าผู้รวบรวม เกษตรกรจึงขายได้ในราคาถูกลงเพราะนายหน้าบวกราคาเพิ่มให้ได้มีกำไร	๑) ให้หน่วยรัฐ มีการตรวจตราควบคุมดูแลผู้ประกอบการโรงสีข้าวให้เป็นธรรมในการตรวจสอบพ่อค้าคนกลาง ให้มีมาตรฐานกลางของรัฐในการรับซื้อ เช่น ตรวจตาชั่ง น้ำหนัก ค่าความชื้น เป็นต้น ๒) จัดตั้งตลาดกลางของตำบล ๑ จุด เพื่อบริหารจัดการให้ในรูปแบบครบวงจร ๓) ให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรเทคนิคการลดต้นทุนการผลิตข้าวการบริหารจัดการแปลง ๔) ให้ภาครัฐมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เช่น การประกันราคา/ประกันรายได้	๑) ให้ภาครัฐออกนโยบายมาควบคุมดูแลผู้ประกอบการโรงสีข้าว ไม่ให้ใช้กลอุบายในการเอาเปรียบเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

บทที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลไผ่ล้อม (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ

๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑

(๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุดรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

๓.๓ แนวทางดำเนินการโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตร

อุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๔ สรุปโครงการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลักของตำบล
ไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์

บทที่ ๓

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลไผ่ล้อม (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)สู่การปฏิบัติ

๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ “ สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นสถาบันแกนหลักประสานพัฒนาภาคเกษตรกรรม มุ่งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรมมีความเข้มแข็งในอาชีพ ”

ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๑) สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

๑.๑ พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหามาวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือ

๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพพนักงานสมาชิกเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรโดยรวดเร็ว

๑.๓ การใช้เทคโนโลยีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสำรวจจัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา

๒) พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

กลยุทธ์

๒.๑ พัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร

๒.๒ พัฒนาบุคลากรพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม

๒.๓ การประสานหน่วยงานและภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งติดตามผล

๓) การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

กลยุทธ์

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น

๓.๒ ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมรวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๓.๓ ติดตามและร่วมการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๔) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

กลยุทธ์

๔.๑ การจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรรายสินค้ารวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๔.๒ การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปขั้นต้นและ SME เกษตร

๔.๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูง

๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ (๕ จังหวัด ได้แก่ พิชณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

- คำขวัญจังหวัดอุดรดิตถ์

“ เหล็กน้ำพี้ลือเลื่อง เมืองลางสาดหวาน บ้านพระยาพิชัยดาบหัก ถิ่นสักใหญ่ของโลก ”

- วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เมืองแห่งคุณภาพชีวิต ผลิตปลอดภัย
สืบสานวัฒนธรรมไทย ก้าวไกลสัมพันธ์เพื่อนบ้านยั่งยืน”

เป้าประสงค์ (Objective) :

๑. ประชาชนและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพมีชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การปกครองอย่างมีคุณภาพ

๒. ผลิตด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP มีคุณภาพ ปลอดภัยและมีระบบการตลาดที่ดี

๓. เป็นดินแดนแห่งความสงบสุข มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม มีจริยธรรม และเป็นเมืองที่น่าอยู่

๔. มีการพัฒนาที่ยั่งยืน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์และพลังงานที่เพียงพอ

๕. จุดผ่านแดนถาวรภูคู้ มีศักยภาพการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์อันดี ทั้งภายใน และระหว่างประเทศสูงขึ้น

พันธกิจ (Mission) :

๑. พัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ เด็ก มีความรู้ คู่คุณธรรม มีวินัย มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม และมีการสืบสานต่อไป มีความมั่นคงและยั่งยืนในการดำรงชีวิต

๒. ส่งเสริม พัฒนา ผลิตด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้า OTOP ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพปลอดภัย และมีระบบการตลาดที่ดี

๓. ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและความสมัครสมานสามัคคีของประชาชน

๔. พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ และพลังงาน

๕. ส่งเสริมพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ และการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายใน และระหว่างประเทศ

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์ :

๑. เสริมสร้างบ้านเมืองให้น่าอยู่ ชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์ :-

๑.๑ พัฒนาและปรับปรุง โครงข่ายคมนาคมผังเมืองทุกระดับ ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงและเชื่อมโยงกับจังหวัดและประเทศอื่น และรองรับการ พัฒนาระบบขนส่งทางรางของรัฐบาล

๑.๒ เพิ่มศักยภาพบุคลากรและระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ให้สะอาด โปร่งใสตรวจสอบได้และ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๑.๓ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์บนพื้นฐานความเสมอภาค และเท่าเทียมโดยการสร้างโอกาสยกระดับ คุณภาพ การศึกษา เพื่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพและการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกสถาบันการศึกษา ตลอดจนเปิดโอกาสในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างกว้างขวางถูกต้องเป็นธรรมและรวดเร็ว

๑.๔ พัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทุกเพศทุกวัยส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานให้มีงานทำ มีหลักประกันที่มั่นคงในชีวิต ส่งเสริมบริการสาธารณสุข สุขอนามัย สร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม และส่งเสริม การกีฬา

๑.๕ เสริมสร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนให้มีความมั่นคงเข้มแข็ง ปลอดภัย เสพติด มีความมั่นคงและ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑.๕ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในการร่วมกันพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การ สร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสมานฉันท์ และความมั่นคงภายในและชายแดน การบริหาร วิกฤติการณ์ด้านสาธารณภัย และภัยพิบัติต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนาภาคเกษตรกรรมอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีการบริหารจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ :-

๒.๑ ส่งเสริม พัฒนาระบบการผลิต ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่า โดยมุ่งพัฒนาผลผลิตที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

๒.๒ ส่งเสริมพัฒนาการปลูกพืช ด้วยระบบโซนนิ่งภาคการเกษตรการพัฒนาปศุสัตว์และประมงที่ สอดคล้องกับ การตลาด โดยส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ในภาคการเกษตร

๒.๓ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการให้กับภาคเกษตร สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ ตลอดจนการ ส่งเสริมกลุ่มOTOP กลุ่มธุรกิจ ผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความเข้มแข็ง

๒.๔ ส่งเสริมการศึกษาการวิจัย การสร้างนวัตกรรม และการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการแปรรูป และผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพและปลอดภัยตรงความต้องการของตลาดและ เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว

๓. พัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ :-

๓.๑ ทำนุบำรุง รักษา และสืบทอด ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยการเชื่อมโยงกับการพัฒนาทาง สังคม การท่องเที่ยว และเศรษฐกิจให้เป็นเมือง ๓ วัฒนธรรมที่มีเสน่ห์ยิ่งขึ้น

๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าบริการการ ประกอบอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการมีรายได้

๓.๓ ส่งเสริมเชื่อมโยงเส้นทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวกับเพื่อนบ้านทั้งภายในและ ต่างประเทศ

๓.๔ พัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน ทุกพื้นที่ โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ และ ศักยภาพสูง

๔.อนุรักษ์ ปันฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ และส่งเสริมพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ :-

๔.๑ การสร้างสมดุลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมกับการอนุรักษ์ พัฒนา ปันฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันตลิ่งพังทลาย การพัฒนาแหล่งน้ำการบริหาร จัดการน้ำอย่าง บูรณาการเป็นระบบและคุ้มค่าและสนับสนุนขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ

๔.๒ กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ของประชาชนให้ เพียงพอแก่ การอยู่อาศัยและการเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติวิถีชีวิตของ ชุมชนท้องถิ่น อย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม

- ๔.๓ ส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของเมืองและท้องถิ่นภายใต้การมีส่วนร่วมของ ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ยั่งยืน และสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๔.๔ ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนควบคุมและกำจัด ภาวะมลพิษที่มี ผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิการและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- ๔.๕ ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์พลังงานและการบริหารจัดการด้านพลังงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

๕. เพิ่มศักยภาพ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ :-

- ๕.๑ พัฒนาจุดผ่านแดนถาวรฤดู ในทุกด้านเพื่อให้เป็นประตูสู่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ที่ สำคัญของประเทศไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- ๕.๒ พัฒนาสัมพันธ์ไมตรีและความร่วมมือกับจังหวัดทั้งภายในและระหว่างประเทศ และพัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอันดีระหว่างกันอย่างยั่งยืน
- ๕.๓ พัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ พัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงเขต เศรษฐกิจชายแดน และระบบ Logistics ให้เอื้อประโยชน์ต่อการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เป็น การเพิ่มมูลค่า ให้กับ การค้าและรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- ๕.๔ พัฒนาสินค้าและบริการ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค คู่ค้า นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป
- ๕.๕ สนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

**- ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑
(๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)**

วิสัยทัศน์ : “ ศูนย์กลางการบริการสี่แยกอินโดจีน ”

พันธกิจ

๑. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
๒. พัฒนาฐานการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
๓. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ :

๑. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน
๒. พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสี่แยกอินโดจีนและอาเซียน
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ
๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน ๒. เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและต่างประเทศ เพื่อใช้ศักยภาพแหล่งที่ตั้ง และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน
๓. พัฒนาการค้าการลงทุนและความร่วมมือชายแดนไทย - พม่า / ไทย - ลาว ๔. อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ กีฬาและสุขภาพ ๕. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๔. เส้นทางเชื่อมโยง E - W - E - C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
๕. จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน
๖. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น
๗. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๘. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๙. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้
๑๐. จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑. จำนวนหมู่บ้าน / ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
๑๒. จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน / ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. พัฒนาการคมนาคมและระบบ logistics
๓. พัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
๔. ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
๕. เสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการและการลงทุน
๖. ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การท่องเที่ยว
๗. ส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
๘. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและบริการ
๙. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
๑๐. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการผลิต / การค้า / การบริการอย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า
๑๑. ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
๑๒. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

๓.๓ การดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่ง คือเพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ โดยรัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรเพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่องอย่างแท้จริง

ที่ผ่านมาในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ สภาเกษตรกรแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่จากระดับล่างสู่ระดับบนมีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับจนเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับประเทศ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด ต้องดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัด ลงสู่พื้นที่อย่างน้อย ๑ อำเภอ ละ ๑ กิจกรรมตามความเร่งด่วนของปัญหาและศักยภาพของพื้นที่เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ลงสู่พื้นที่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงและมีการบูรณาการร่วมกับระหว่างหน่วยงานหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเกษตรกร จำเป็นต้องนำปัญหาความต้องการ ภายใต้แผนแม่บทฯ ของแต่ละพื้นที่มาปรึกษาหารือหรือปรับแนวทางในการปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้วยตนเองส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเองพัฒนาเกษตรกรรมให้เกษตรกรมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดได้ การบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นดำเนินการ ๕ เรื่องหลักประกอบด้วยปัญหานี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร เรื่องสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรมพื้นที่ดำเนินการอำเภอละ ๑ ตำบลเพื่อให้การแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตามสภาเกษตรกรแห่งชาติเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาการเกษตรของประเทศได้นั้นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของการรวมกลุ่ม และส่งเสริมพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้านตำบลส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในลักษณะของเกษตรอุตสาหกรรมหรือSMEs เกษตรซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้นั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผนมีการสร้างผู้นำสร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการ เป้าหมายการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจฐานรากระดับตำบลอย่างยั่งยืน ซึ่งจะสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

แนวคิด

๑)พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ ต้องการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

๒)การแก้ปัญหาทางการเกษตร ไม่มีใครรู้ปัญหาดีเท่ากับตัวเกษตรกรเอง ดังนั้นจึงต้องมุ่งสร้างความสามารถของเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้บริหารจัดการด้วยตนเองในลักษณะของกลุ่มชุมชนพื้นที่ตำบล โดยการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

หลักการ

๑)เน้นอาชีพสินค้า(อาชีพ) เป็นตัวตั้งพื้นที่ตำบลเป็นศูนย์กลาง และเกษตรกรเป็นเจ้าของทำการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรในตำบล มากกว่าตอบสนองตัวชี้วัดของหน่วยงานสนับสนุนภายนอก

๒)รวมพลังทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคประชาสังคมพ่อค้านักธุรกิจภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาอื่นๆ สนับสนุนการบริหารการพัฒนา

๓)เป็นแผนพัฒนารายสินค้า ไม่ใช่แผนรายพื้นที่ เหมือนที่สภาเกษตรกรจังหวัดทำในครั้งก่อน เช่น ตำบลนี้จะเลี้ยงวัว ก็ทำแผนเลี้ยงวัวทั้งตำบล สร้างเครือข่าย สร้างระบบทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในตำบล เน้นเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องได้ ลดรายจ่าย แก้ปัญหาหนี้สินและอื่นๆ

แนวทางการพัฒนา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

- ๑) ระดมความคิดเห็น ปัญหาและกำหนดแนวทางการส่งเสริม และการแก้ไขปัญหาที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกร
- ๒) การส่งเสริม การพัฒนา และแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม
- ๓) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และกำหนดสวัสดิการให้เกษตรกร
- ๔) พัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด สนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายรายอาชีพ รายสินค้า เพื่อการลดรายจ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๕) การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และการเข้าถึงแหล่งทุน

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร

๒) เพื่อจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้า ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ในพื้นที่หรือพัฒนาแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรเดิมและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด

๓) เพื่อปรับปรุงระบบการผลิต และการตลาดสินค้าเกษตรของเกษตรกรในตำบล โดยอาศัยแผนพัฒนาเกษตรกรรม การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่า(value chain) ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรม และ SMEs เกษตร เปลี่ยนแปลงจากเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรสมัยใหม่เน้นบริหารจัดการและเทคโนโลยี สร้างเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการ

๑) จัดประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อรดมความคิดเห็นและจัดทำแผนฯ เน้นการแก้ไขปัญหาใน ๕ ประเด็นหลักคือ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาสวัสดิการสิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม และปัญหาราคาสินค้าเกษตร และส่งเสริมการ

จัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าทั้งกลุ่มรายเดิมและรายใหม่เพื่อต่อยอดและพัฒนาสู่เกษตรอุตสาหกรรม เชื่อมโยงธุรกิจระหว่างกัน จำนวน ๙ ครั้ง ต่ำบดละ ๑ ครั้ง

๒) จัดเวทีประชาคม เพื่อเชื่อมโยงการสมาชิกองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวน ๑ ครั้ง

๓) จัดทำรูปแบบแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เสนอต่อสภาเกษตรกรจังหวัดให้ความเห็นชอบ

แนวทางการดำเนินการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลัก

๑) จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เช่น ธกส. บริษัท ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมีแต่งตั้งคณะทำงานด้านต่างๆ พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นฝ่ายเลขานุการฯ

๓) ประสานนำเสนอโครงการ ให้กลุ่มองค์กรได้รับการสนับสนุนงบประมาณฯ จากทุกภาคส่วน

๔) ประสานหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบต่างๆ

๕) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน/โครงการ

๖) ติดตามงาน/ประเมินผลและสรุปงานโครงการ

ลำดับที่	กิจกรรม	วิธีการ	เป้าหมาย/ ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
๑	ศึกษา เตรียมความพร้อมบุคลากร และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- ประชุมชี้แจงโครงการ (เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการ ขั้นตอน) - ข้อมูลพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ - แต่งตั้งคณะทำงานฯ	คณะทำงานด้านต่างๆ พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์	คณะทำงานด้านต่างๆ สภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒	ประชาสัมพันธ์โครงการชี้แจงโครงการ (ก่อนระหว่าง และ หลัง)	-ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจโครงการ (ก่อน) - จัดกิจกรรมเปิดตัวโครงการ (Click off) (ระหว่าง)	เกษตรกร อปท. ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มอาชีพ,หน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง	- สมาชิกสภาเกษตรฯ - คณะทำงานฯ - อปท. ,อบจ. - อบต. - ทสจ.
๓	คัดเลือกบุคคลเป้าหมายและพื้นที่ร่วมโครงการ	สมัครเข้าร่วมโครงการ -ประกาศรับสมัครตามเกณฑ์การคัดเลือก -รับสมัครพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ -แจ้งบุคคลเป้าหมายเข้าร่วม	อนุกรรมการฯ คณะทำงานฯ อปท. พื้นที่สนใจเข้าร่วมโครงการ	- คณะอนุกรรมการฯ - คณะทำงานฯ
๔	จัดทำข้อมูลพื้นฐานพื้นที่เป้าหมาย	-กำหนดขอบเขตและประสานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง -รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ -กำหนดขนาดพื้นที่และเกษตรกร	-คณะทำงานฯ - สนง.สภาเกษตรกร -อนุกรรมการฯ -อปท. -เกษตรกร	- คณะทำงานฯ - สนง.สภาเกษตรกร - อนุกรรมการฯ - อปท.

๓.๔ สรุปโครงการเพื่อขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ ประเด็น ของตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๑.	สภาพปัญหาด้านสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม - รัฐดูแลเกษตรกรด้านคุณภาพชีวิตไม่เท่าเทียมกัน เช่น ด้านสุขภาพอนามัย ๑.๑ โครงการอบรมความรู้ด้านการจัดสวัสดิการในรูปแบบชุมชนจัดการตนเอง	๑) เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้สร้างสวัสดิการให้ชุมชนได้บริหารจัดการตนเอง	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/ยุวเกษตรกร ตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) ส่งเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ๓) ประสานวิทยากรให้ความรู้ตามความต้องการของกลุ่มฯ ๔) กำหนดวัน/เวลา/สถานที่ในการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ ๕) จัดประชุม/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสาธิตการประกอบอาชีพให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ๖) ประเมิน/ติดตามผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - กศน.พื้นที่ของกลุ่มฯ - อบต.ไผ่ล้อม - กอบจ. นบกลุ่มจังหวัด

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๒.	สภาพปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - สถาบันการเงินกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูง เช่น ธ.ก.ส./สหกรณ์/กองทุนฯ และ ธนาคารต่างๆ ของรัฐ - ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ทำให้มีรายได้น้อย แต่รายจ่ายเพิ่มขึ้น - นโยบายภาครัฐ ช่วยเหลือเกษตรกรไม่ต่อเนื่อง ๒.๑ โครงการสินเชื่อปลอดดอกเบี้ย ๒.๒ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่เกษตรกร/กลุ่มองค์กรเกษตรกร ๒.๓ โครงการพักชำระหนี้แก่เกษตรกร	๑) เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ๒) เพื่อให้เกษตรกรมีทุนหมุนเวียนที่ปลอดดอกเบี้ย ๓) เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/พื้นตำบล ไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารนำเสนอโครงการเพื่อขอรับการช่วยเหลือ ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.สหกรณ์จังหวัด - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - ธกส.จังหวัด /สาขา - กองทุนฟื้นฟูฯ - กอบจ. งบกลุ่มจังหวัด

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๓.	สภาพปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ประตูปิด-เปิด คลอง ๒ ที่ตั้งอยู่ใน หมู่บ้านที่ ๒ ชำรุดทรุดโทรม ๒ จุด - ประตูปิด-เปิด คลอง ๔ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๕ ชำรุดทรุดโทรม ๑ จุด ๓.๑ โครงการปรับปรุงซ่อมแซมประตู ปิด-เปิด คลอง ๒ และคลอง ๔ ตำบล ไผ่ล้อม	๑. เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวกขึ้น ๒. เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมประตู ปิด-เปิด คลอง ๒ และคลอง ๔ ตำบลไผ่ล้อม ให้สามารถใช้งานได้	พื้นที่ทำการเกษตรของ หมู่บ้านที่ ๑ – ๗ ตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - โครงการชลประทานฯ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - อบต.ไผ่ล้อม
๔.	สภาพปัญหาที่ดินทำกิน	ไม่มี			

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๕.	สภาพปัญหาราคาสินค้าเกษตร ชนิดพืช : ข้าว - ปีการผลิตข้าว ๒๕๕๙/๖๐ เกษตรกรจำหน่ายข้าวได้ราคาถูก - ผู้ประกอบการรวบรวมสินค้าเป็นเครือข่ายกันรวมตัวกันกดราคารับซื้อทำให้เกษตรกรเกิดความเสียเปรียบ - ผู้รวบรวมในพื้นที่กีดกันพ่อค้าต่างจังหวัด - ผู้ประกอบการมีการโกงไม่ชำระเงินแก่เกษตรกรมีการรับซื้อแบบสินเชื่อเสี่ยงแก่การถูกฉ้อโกง - เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง - ผู้ประกอบการโรงสีในจังหวัดอุดรดิตถ์ไม่รับซื้อผลผลิตข้าวจากเกษตรกรโดยตรง ยังคงซื้อผ่านนายหน้าผู้รวบรวมเกษตรกรจึงขายได้ในราคาถูกลงเพราะนายหน้าบวกราคาเพิ่มให้ได้กำไร ๕.๑ โครงการอบรมให้ความรู้การเพิ่มผลผลิตและการลดต้นทุนการผลิตข้าว	๑.เพื่อให้เกษตรกรและกลุ่มองค์กรเกษตรกรที่ผลิตข้าวได้รับความรู้ นำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และสามารถขยายผลสู่เกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงได้ ๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์	๑)ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ ๒)ส่งเอกสารนำเสนอโครงการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านความรู้/งบประมาณในการอบรมฯและนำเข้าบรรจุในแผนพัฒนาตำบล ๔ ปี ของอบต. ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.เกษตรจังหวัด - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - สนง.กศน. - อบจ.อด - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - ธกส. - อบต.ไผ่ล้อม

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๖.	สภาพการพัฒนายกระดับกลุ่มองค์กรเกษตรกรเป็นเกษตรกรอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพ : วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชุมชนบ้านเกาะตาเพชร ๖.๑ โครงการฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเพื่อการค้า ๖.๒ โครงการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ๖.๓ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิต	๑. เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของปุ๋ยให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า ๒. เพื่อให้รับรองมาตรฐานทางการค้าและสร้างความเชื่อมั่นของผลิตภัณฑ์ ๓. เพื่อพัฒนาระบบการผลิตที่ลดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ๑. เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ประสิทธิภาพการผลิต การออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณภาพ ๑. เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต สร้างงานสร้างรายได้และลดต้นทุนการผลิต	- วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชุมชนบ้านเกาะตาเพชร ตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๑ ครั้ง - บรรจุภัณฑ์ ๑ เรื่อง - อบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวใช้เอง จำนวน ๑ ครั้ง - สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวดีมีคุณภาพ	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนดำเนินการ ๒) จัดอบรมให้ความรู้ด้านการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ๓) หน่วยงานตรวจรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ๔) ติดตาม/ประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด - กรมวิชาการเกษตร - ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว - อบจ.อต - ธกส. - อบต.ไผ่ล้อม - หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลไผ่ล้อม

(พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)

อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
เป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

จัดทำโดย..

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์

คำนำ

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจากล่างสู่บน โดยให้สภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการจัดประชุมเครือข่ายสภาฯ ระดมความเห็นเกษตรกรและผู้แทนหน่วยงาน/องค์กร เกษตรกรในระดับตำบล เพื่อได้ข้อมูลปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาการด้านการเกษตร รวมทั้งโครงการระดับตำบลเป็นแผนงานพัฒนาในระดับอำเภอ จนถึงระดับจังหวัดตามลำดับ

ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรมและมุ่งเน้นดำเนินการ ๕ เรื่องหลัก คือ ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน และปัญหาราคาสินค้าเกษตร เพื่อรับฟังความเห็นสรุปประเด็นปัญหาให้การช่วยเหลือ ส่งต่อหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องพิจารณาต่อไป และมีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาต่อยอดกลุ่มองค์กรฯเดิม และจัดตั้งกลุ่มฯใหม่ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็ก ระดับหมู่บ้านตำบลส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาส่งเสริมในรูปแบบจัดการตนเองของเกษตรกรสู่ระดับอุตสาหกรรมหรือSMEs เกษตร ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้ นั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงานมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายให้สภาเกษตรกรจังหวัด ดำเนินการในพื้นที่ทุกอำเภอๆ ละ ๑ ตำบล เพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรและให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ดำเนิน ๙ อำเภอ พื้นที่เขตอำเภอลับแล ได้คัดเลือกตำบลไผ่ล้อม เป็นพื้นที่ดำเนินการฯ

ท้ายนี้ ขอขอบคุณในความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี คณะผู้บริหารปฏิบัติงาน สภาเกษตรกรระดับตำบลของตำบลนี้ ตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรต่างๆส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือด้วยดี จนทำให้การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฯของสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี
พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บททั่วไป	๑ - ๑๓
๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓	๒
๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม	๓
๑.๓ บริบทชุมชน	๗
- แผนที่แสดงอาณาเขตตำบล	
- ประวัติความเป็นมาของชุมชน	
- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลไผ่ล้อม	
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา	๑๔ - ๒๑
๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ	๑๕
๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	๑๖
๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติ	๑๗
๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล	๒๐
บทที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลไผ่ล้อม (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ	๒๒ - ๓๔
๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๒๓
๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ (๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)	๒๔
๓.๓ การดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๗
๓.๔ สรุปโครงการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญห ๕ เรื่องหลักของ <u>ตำบลไผ่ล้อม อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์</u>	๓๐

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

คณะผู้จัดทำ

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

ประชุมรับฟังความคิดเห็นของเครือข่ายสภาเกษตรกรระดับอำเภอ/ตำบล : ตำบลไผ่ล้อม
เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2559 ณ ห้องประชุม อบต.ไผ่ล้อม อ.ลับแล

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรอุดรดิตถ์
๒. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
๓. ผู้แทนสภาเกษตรกรระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน อปท.กลุ่มองค์กรเกษตรกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผู้ร่วมจัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐

สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์

๑. นายบัญชา อรุณเขต	ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒. นายชัยพล เมฆไหว	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ คนที่ ๑
๓. นายไพบูลย์ นาแก้ว	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ คนที่ ๒
๔. นายพนม รุ่งทอง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอเมืองอุดรดิตถ์)
๕. นางมารศรี สิงห์เสวก	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอเมืองอุดรดิตถ์)
๖. นายสุชาติ ปินจันทร์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอลับแล)
๗. นายยวง อยู่มา	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๘. นายม่วง สดนามอญ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๙. นายเลิศ คงแก้ว	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๑๐. นายสมัง พองดา (เสียชีวิต)	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอน้ำปาด)
๑๑. นางชุติมา สุวรรณนวล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอบ้านโคก)
๑๒. นายวิเชียร วัฒนพันธุ์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอตรอน)
๑๓. นายอำนาจ จันทะมูล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอท่าปลา)
๑๔. นายลำพัง วงษ์ชัย	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอท่าปลา)
๑๕. นายณรงค์ ไชยมิ่ง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอปากทำ)
๑๖. นายพงศ์นิมิตร แก้วแดง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ (อำเภอทองแสนขัน)
๑๗. นายณัฐพล โสภณปิยวัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช
๑๘. นายอิทธิรัตน์ บุญคง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช
๑๙. นายสมัย เอี่ยมท่า	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสัตว์
๒๐. นายประดิษฐ์ ดิษฐรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประมง
๒๑. นายพิน ไชวันดี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตรกรรมอื่นๆ

พนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ : รวบรวมและจัดทำรูปเล่ม

๑.	นายมนตรี ฉัตรทอง	หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒.	นางสาวณัฏฐา เชื้อชายเลิศ	หัวหน้าส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
๓.	นายอาวุธ พานิชย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๔.	นายธนากร หะมื่อ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๕.	นางสาวจรรวณ บัญเดช	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
๖.	นางสาวศิริรัตน์ รักษ์กันทา	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๗.	นางสาวภาวดี แก้วพลบูรณ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน